

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
Ε.Κ.Τ.

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ε. Π. «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ,
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ»

ΜΟΝΑΔΑ Α 2.1 & Β 2.2

Διεύθυνση: Κοραή 4, τ.κ. 105 64, Αθήνα
Διεύθυνση ιστοσελίδας: <https://empedu.gov.gr/>
Πληροφορίες: Ε. Βοτσίνου
Τηλ.: 210327 8069, Φαξ: 210.327.8128
e-mail: evotsinou@epeaek.gr

Αθήνα, 17/12/2020

Αρ. Πρωτ.: 5584

ΠΡΟΣ: ΔΙΚΤΥΟ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΤΩΝ
ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Κοιν.:
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
- Γραφείο Υπουργού, κας. Ν. Κεραμέως
- Γραφείο Υφυπουργού Παιδείας &
Θρησκευμάτων, κ. Β. Διγαλάκη

Θέμα: Επιστολή Δικτύου Γραφείων Πρακτικής Άσκησης των Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης – θέματα προς αντιμετώπιση – σχετ. Δράση ΕΣΠΑ για την Πρακτική Άσκηση Φοιτητών (δράση στο ΕΠΑΝΑΔ ΕΔΒΜ ως ΕΦΔ του ΕΠΑνΕΚ 2014-2020).

Σχετ: η υπ. αρ.πρωτ. 5279/3-12-2020 υποβληθείσα πρόταση του Δικτύου

Το Δίκτυο Γραφείων Πρακτικής Άσκησης των ΑΕΙ με επιστολή του υπέβαλε σειρά προτάσεων που έχουν στόχο την αντιμετώπιση θεμάτων που προέκυψαν εξ αιτίας των επιπτώσεων της πανδημίας του COVID-19 και οι οποίες αφορούν στην υλοποίηση των πράξεων Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών των ΑΕΙ. Κατόπιν διαδοχικών συζητήσεων που έγιναν με τις αρμόδιες Μονάδες και λαμβάνοντας υπόψη ότι:

- I. προϋπόθεση για την ένταξη στο ΕΠ της πρακτικής άσκησης είναι η ένταξή της στο πρόγραμμα σπουδών που σημαίνει ότι είναι μάθημα.
- II. η ένταξη της πρακτικής άσκησης στο πρόγραμμα σπουδών είναι αρμοδιότητα του Τμήματος κάθε ΑΕΙ (Γενική Συνέλευση Τμήματος).
- III. η διάρκεια της πρακτικής άσκησης ανά γνωστικό αντικείμενο / μάθημα αποτελεί αρμοδιότητα του Τμήματος του ΑΕΙ. Εξίχνωση αποτελούν οι περιπτώσεις της πρακτικής άσκησης των φοιτητών των πρώην ΤΕΙ, που είναι υποχρεωτικά έξι μήνες βάσει νόμου.
- IV. βάσει της πρόσκλησης της ΕΥΔ ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ η αποζημίωση των πρακτικά ασκούμενων φοιτητών που καλύπτεται δεν μπορεί να υπερβεί τα 280€ ανά μήνα πλήρους απασχόλησης.
- V. βάσει των προβλεπομένων στις αποφάσεις ένταξης και τα τεχνικά δελτία των πράξεων απαιτείται η υποβολή παραδοτέων ως απόδειξη υλοποίησης του φυσικού αντικειμένου και συγκεκριμένα της ολοκλήρωσης της πρακτικής άσκησης
- VI. για να είναι το ύψος της αποζημίωσης των φοιτητών επιλέξιμο για συγχρηματοδότηση από το ΕΠ θα πρέπει να προκύπτει από την διάρκεια της πρακτικής άσκησης και του συμφωνημένου ύψους μηνιαίας αποζημίωσης (πχ. 3μήνες *280€=840€) καθώς και από την υποβολή των προβλεπόμενων παραδοτέων που αποδεικνύουν / βεβαιώνουν την ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης
- VII. ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης σημαίνει ότι ο φοιτητής έχει κάνει πρακτική άσκηση για χρονικό διάστημα πλήρους απασχόλησης για τον φορέα υποδοχής τουλάχιστον ίσου με αυτό που προβλέπεται στο Πρόγραμμα Σπουδών βάσει της απόφασης της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

VIII. η αποζημίωση των ασκούμενων φοιτητών για κάθε μήνα πλήρους απασχόλησης ανέρχεται σε έως 280€, συμπεριλαμβανομένης της ασφαλιστικής κάλυψης.

για κάθε πρόταση του δικτύου των Γραφείων Πρακτικής Άσκησης σημειώνονται τα ακόλουθα:

1η Πρόταση του Δικτύου:

«Να αποτελέσει επιλέξιμη δαπάνη η αποζημίωση και η δαπάνη για το ΕΦΚΑ (πρώην ΙΚΑ) των φοιτητών/τριών που πραγματοποιούν Πρακτική Άσκηση με τηλεργασία κατά την περίοδο που ισχύουν τα μέτρα περιορισμού της διασποράς του COVID-19, ακόμη και όταν οι εργαζόμενοι του Φορέα Υποδοχής, εργάζονται με φυσική παρουσία συνεχώς ή εκ περιτροπής, εφόσον συμφωνούν όλοι οι εμπλεκόμενοι (φοιτητής, Φορέας Υποδοχής, Επιστημονικά Υπεύθυνος Τμήματος), εφόσον το επιτρέπει το αντικείμενο της Πρακτικής Άσκησης και εφόσον η ΓΣ του Τμήματος κάνει αποδεκτή την τηλεργασία και θεωρεί την Πρακτική Άσκηση ολοκληρωμένη. Η τηλεργασία προτείνεται να αποδεικνύεται με βεβαίωση από το Φορέα Υποδοχής που πιστοποιεί την τηλεργασία».

- Σε συνέχεια των διευκρινιστικών εγκυκλίων του Υπουργείου Παιδείας & Θρησκευμάτων με Αρ. Πρωτ.: 380/7.11.2020 και 383/10.11.2020 παρέχεται η δυνατότητα συνέχισης της πρακτικής Άσκησης φοιτητών στο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών α΄ και β΄ κύκλου με μεθόδους εξ΄αποστάσεως, εφόσον ισχύουν σωρευτικά οι τεθείσες στα εν λόγω έγγραφα προϋποθέσεις. Ως εκ τούτου οι ασφαλιστικές εισφορές που συναρτώνται με την κύρια αποζημίωση των φοιτητών καθίστανται επιλέξιμες.

2η Πρόταση του Δικτύου:

«Φοιτητές οι οποίοι έχουν ολοκληρώσει διάστημα Πρακτικής Άσκησης τουλάχιστον 70% να αποζημιωθούν με το πλήρες ποσό, με την προϋπόθεση ότι η Γενική Συνέλευση του Τμήματος θα αναγνωρίσει την Πρακτική Άσκηση ως ολοκληρωμένη και εφόσον συντρέχουν αντικειμενικοί λόγοι, οι οποίοι καθιστούν αδύνατη την ολοκλήρωση του συνόλου της πρακτικής άσκησης και υπό την προϋπόθεση ότι δεν επαρκεί ο χρόνος ολοκλήρωσης της Πρακτικής Άσκησης μέχρι τη χρονική στιγμή λήψης πτυχίου. Για το λόγο αυτό δεν απαιτείται καμία τροποποίηση της σύμβασής τους για το διάστημα αναστολής. Σε περίπτωση που τα παραδοτέα από το Φορέα Υποδοχής (βεβαίωση ολοκλήρωσης, έντυπο Ε3.5 λήξης, αποδεικτικό πληρωμής από το Φορέα Υποδοχής, βιβλίο Πρακτικής Άσκησης, αξιολόγηση κλπ) δεν μπορούν να προσκομιστούν για λόγους ανωτέρας βίας, να μην απαιτούνται για την πληρωμή στις περιπτώσεις των παραπάνω φοιτητών».

- Αποτελεί αρμοδιότητα των Τμημάτων των ΑΕΙ να ορίσουν για την συγκεκριμένη περίοδο, βάσει των συνθηκών που έχουν διαμορφωθεί λόγω COVID-19, τη διάρκεια του κάθε μαθήματος πρακτικής άσκησης.
Ειδικά για τις περιπτώσεις της πρακτικής άσκησης των φοιτητών των πρώην ΤΕΙ, που είναι υποχρεωτικά έξι μήνες βάσει νόμου, θα πρέπει να εξετασθεί εκ μέρους του ΥΠΑΙΘ η δυνατότητα νομοθετικής ρύθμισης.
- Σε ό,τι αφορά την καταβολή του πλήρους ποσού της αποζημίωσης των φοιτητών, σημειώνεται ότι για τη διασφάλιση της επιλεξιμότητας της εκάστοτε συγχρηματοδοτούμενης δαπάνης θα πρέπει να αποδεικνύεται η σύνδεση φυσικού και οικονομικού αντικειμένου. Επομένως οι ωφελούμενοι αποζημιώνονται αναλογικά και σύμφωνα με τα συναρτώμενα παραδοτέα (σημεία IV, V, VI και VII).

3η Πρόταση του Δικτύου:

«Να αποτελέσουν επιλέξιμες δαπάνες οι αποζημιώσεις, για το διάστημα (ολοκληρωμένοι μήνες) που οι φοιτητές πραγματοποίησαν Πρακτική Άσκηση πριν την αναστολή, ακόμη και αν τελικά δεν αναπληρώσουν το διάστημα της Πρακτικής Άσκησης (λόγω υποχρεώσεων), που σημαίνει ότι δε θα έχει ολοκληρωθεί το μάθημα της Πρακτικής Άσκησης. Είναι αυτονόητο ότι σε αυτές περιπτώσεις δε θα πρέπει να είναι απαιτητά τα παραδοτέα ολοκλήρωσης της Πρακτικής Άσκησης (βεβαίωση

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ολοκλήρωσης, έντυπο Ε3.5 λήξης, αποδεικτικό πληρωμής από το Φορέα Υποδοχής, βιβλίο Πρακτικής Άσκησης, αξιολογήσεις κλπ».

- Για την περίπτωση που οι φοιτητές αναπληρώσουν άρα και ολοκληρώσουν την πρακτική άσκηση, οι αποζημιώσεις τους είναι επιλέξιμες
- Για την περίπτωση που οι φοιτητές δεν αναπληρώσουν άρα και δεν ολοκληρώσουν την πρακτική άσκηση, οι αποζημιώσεις τους για το τμήμα που υλοποίησαν δεν είναι επιλέξιμες βάσει των αναφερομένων στα έχοντα υπόψη τα ανωτέρω σημεία IV, V, VI και VII.

4η Πρόταση του Δικτύου:

«Να αποτελέσουν επιλέξιμες δαπάνες τα ποσά για το ΕΦΚΑ (πρώην ΙΚΑ), για το διάστημα (ολοκληρωμένοι μήνες) που οι φοιτητές πραγματοποίησαν Πρακτική Άσκηση πριν την αναστολή, ακόμη και αν τελικά δεν αναπληρώσουν το διάστημα της Πρακτικής Άσκησης (λόγω υποχρεώσεων), που σημαίνει ότι δε θα έχει ολοκληρωθεί το μάθημα της Πρακτικής Άσκησης».

- Η ασφαλιστική κάλυψη αφορά μόνο το χρονικό διάστημα κατά το οποίο ο φοιτητής ήταν ασκούμενος. Επομένως στην περίπτωση που ο φοιτητής αναπληρώσει και άρα ολοκληρώσει την πρακτική άσκηση, οι συναρτώμενες με την κύρια αποζημίωση δαπάνες που αφορούν την ασφαλιστική κάλυψη είναι επιλέξιμες, ενώ στην περίπτωση που δεν αναπληρώσει και άρα δεν ολοκληρώσει την πρακτική άσκηση, οι συναρτώμενες με την κύρια αποζημίωση δαπάνες που αφορούν την ασφαλιστική κάλυψη δεν είναι επιλέξιμες (έχοντας υπόψη τα ανωτέρω σημεία IV, V, VI, VII και VIII)

5η Πρόταση του Δικτύου:

«Καθώς υπήρξε ήδη μία αναστολή της Πρακτικής Άσκησης και καθώς αυτή τη στιγμή υπάρχει δεύτερη αναστολή της διά ζώσης Πρακτικής Άσκησης, είναι προφανές ότι θα υπάρξει πρόβλημα απορρόφησης στα έργα της Πρακτικής Άσκησης, ιδιαίτερα για το ακαδ. έτος 2019 – 2020. Θα πρέπει να υπάρξει πρόβλεψη να μη συνδεθεί αυτή με τις ανελαστικές δαπάνες (αμοιβές προσωπικού, ΕΥ, ΙΥ και λοιπά έξοδα). Είναι προφανές ότι, αν και αυτή τη στιγμή υπάρχει μειωμένη πρακτική άσκηση φοιτητών, η εργασία στα Γραφεία Πρακτικής Άσκησης αυξήθηκε λόγω των συνεχόμενων διαδικασιών αναστολής (λήξη Πρακτικών Ασκήσεων και εκ νέου διαδικασίες για έναρξη».

- Τα ποσοστά ανελαστικών δαπανών σε σχέση με αυτά των αποζημιώσεων των φοιτητών έχουν καθορισθεί στην σχετική Πρόσκληση. Παρά ταύτα η ΕΥΔ ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ στο πλαίσιο παρακολούθησης των Πράξεων και αντιλαμβανόμενη την δυσχέρεια τήρησης του σχετικού περιοριστικού όρου της οικείας πρόσκλησης βρίσκεται σε διαδικασία διερεύνησης σύνομων δυνατοτήτων αντιμετώπισης του θέματος που θα εστιάζει στην άρση των συγκεκριμένων ποσοστών καθ' όλη τη χρονική διάρκεια εξέλιξης της πανδημίας.

6η Πρόταση του Δικτύου:

«Λόγω πιθανής παράτασης των μέτρων, για το ακαδημαϊκό έτος 2019-2020, που θα ολοκληρώνονταν 31/12/2020, να μπορεί να παραταθεί το διάστημα ολοκλήρωσης των συμβάσεων των φοιτητών και μετά τις 31/12/2020. Με τον τρόπο αυτό θα δοθεί η δυνατότητα να ασκηθούν περισσότεροι φοιτητές για το ακαδημαϊκό έτος 2019-2020, αλλά και θα μπορέσουν να ολοκληρώσουν την εξάμηνή τους ΠΑ οι φοιτητές των πρώην ΤΕΙ οι οποίοι ξεκίνησαν μέσα Ιουνίου ή και αρχές Ιουλίου, λόγω της προηγούμενης αναστολής. Το παρόν σημείο είναι κομβικής σημασίας για τα πρώην ΤΕ».

- Ανάλογα με τις γενικότερες εξελίξεις στον τομέα των μέτρων θα εξετασθούν κατά περίπτωση και θα εγκριθούν οι παρατάσεις.

7η Πρόταση του Δικτύου:

«Επειδή ο Ιδιωτικός Τομέας πλήττεται περισσότερο και θα πληγεί και στο άμεσο μέλλον και επειδή οι Ιδιωτικοί Φορείς Υποδοχής δεν μπορούν να δεχτούν μεγάλο αριθμό φοιτητών σε μικρό χρονικό διάστημα, να υπάρξει μείωση του ποσοστού ασκούμενων σε Ιδιωτικούς Φορείς Υποδοχής. Καθώς υπήρξε ήδη μία αναστολή της Πρακτικής Άσκησης και καθώς αυτή τη στιγμή υπάρχει δεύτερη αναστολή της διά ζώσης Πρακτικής Άσκησης, είναι προφανές ότι είναι αδύνατη η εύρεση μεγάλου αριθμού Ιδιωτικών Φορέων Υποδοχής, σε μικρό χρονικό διάστημα. Το πρόβλημα εντείνεται περισσότερο στα Ιδρύματα της περιφέρειας, όπου οι Φορείς Υποδοχής είναι ούτως ή άλλως λίγοι. Προτείνεται να τροποποιηθεί η πρόσκληση με το ποσοστό 45% σε Ιδιωτικούς Φορείς Υποδοχής και 55% σε Δημόσιους Φορείς Υποδοχής για το σύνολο της Πράξης».

- Επισημαίνεται ότι ο σχετικός περιοριστικός όρος της οικείας πρόσκλησης τέθηκε ως απόρροια σύστασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η ΕΥΔ ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ αντιλαμβάνομενη την δυσχέρεια τήρησης του σχετικού περιοριστικού όρου της οικείας πρόσκλησης λόγω των απρόβλεπτων συνεπειών που υπέστησαν οι επιχειρήσεις λόγω πανδημίας, εξετάζει τρόπους αντιμετώπισης του θέματος.
- Πέραν όμως των ανωτέρω προτείνεται να συνεχιστεί η ανάληψη πρωτοβουλιών από πλευράς Ιδρυμάτων για την προσέλκυση επιχειρήσεων ως φορέων υποδοχής πρακτικής άσκησης φοιτητών έτσι ώστε να επιτευχθεί όσο το δυνατόν μικρότερη απόκλιση από τον αρχικά τεθέντα στόχο.

8η Πρόταση του Δικτύου:

«Να μην υπάρξει πρόβλημα με τις εκταμιεύσεις των χρημάτων της περιόδου 2020 και 2021 για τα ποσά που τέθηκαν υπόψη της ΕΥΔ, μέχρι τα ποσά που απαιτούνται για την κάλυψη των ήδη υπαρχουσών αναγκών. Θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι στα περισσότερα Ιδρύματα δεν υπάρχει δυνατότητα συνεχούς δανειοδότησης από τον ΕΛΚΕ».

- Η ΕΥΔ εξετάζοντας τις ανάγκες και τις τρέχουσες δεσμεύσεις σε δαπάνες κάθε Ιδρύματος προβαίνει άμεσα στην έγκριση των αιτημάτων χρηματοδότησης.

Είμαστε στη διάθεσή σας για διευκρινίσεις και επιπλέον πληροφορίες.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
ΕΥΔ ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ

Αναστασία Καρούλη

Η Προϊσταμένη της ΕΥΔ ΕΠΑΝΑΔ ΕΔΒΜ

Ανδριανή Μανώλη

Εσωτερική Διανομή:

- Γραφείο Υφυπουργού ΕΣΠΑ, κ. Ι. Τσακίρη
- Γραφείο Ειδικής Γραμματέως Διαχείρισης Προγραμμάτων ΕΚΤ, κας. Ν. Δανδόλου
- Προϊσταμένη ΕΥΔ του ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ
- Προϊστάμενος Τομέα Εκπαίδευσης & ΔΒΜ
- Μονάδες Α 2.1, Β 2.2
- Ειδική Υπηρεσία Θεσμικής Υποστήριξης, ιδίου Υπουργείου.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

